CAG
Centrum Agrarische Geschiedenis

Verslag

Betreft: Collectieoverleg CAG Roerend Erfgoed Datum: 21/12/2021

Aanwezig: An Meirhaeghe (MUDEL), An Verbruggen (Musea Brugge), Anne-Cathérine Olbrechts (FARO), Bert Woestenborghs (CAG), Bram Janssens (STAM), Brecht Demasure (Collectie Bulskampveld), Carolien Van Hecke (Musea Dendermonde), Chantal Bisschop (CAG), Eve Van Dael (Erfgoed Tienen), Geert Souvereyns (Musea Brugge), Griet Van Opstal (Stadsmuseum Lier), Ide Manteleers (MOLA), Ina Ruckebusch (Bakkerijmuseum), Inge Brungs (Musea Maaseik), Jacques Dalemans (Musea Maaseik), Joanie Dehullu (Musea Hasselt), Leen Heyvaert (Stadsmuseum Lokeren), Maarten Jacobs (’t Grom), Piet Van Deun (Stadsmuseum Hoogstraten), Pieter Neyrinckx (Industriemuseum), Pieter Verhoeven (Karrenmuseum), Ruth Pirlet (Visserijmuseum), Ruth Pletinck (Musea Dendermonde), Steven Masil (Tabaksmuseum), Sylvie De Coster (Texture), Walter Van Den Branden (MOLA), Yves Segers (CAG)

Verontsch.: Ferdi Geerts (Museum De Kolonie), Hilde Schoefs (Bokrijk), Leen Beyers (MAS), Peter Cleenewerck (Hopmuseum), Steven Dewaele (MOT)

Verslag: Bert Woestenborghs

1 Verwelkoming

Yves Segers heet iedereen welkom op dit eerste collectieoverleg roerend erfgoed landbouw en voeding. Kort worden de ambities nog eens weergegeven: meer afstemming en samenwerking op het vlak van collectiebeheer, het uitwerken van een concreet studiespoor (wanmolen) en fungeren als platform waar noden en wensen van collectiebeheerders van agrarisch en culinair erfgoed samenkomen.

2 Presentatie resultaten bevraging

Hier waren geen opmerkingen. Bleek voor iedereen duidelijk te zijn. Voor de presentatie, zie: *https://cagnet.be/page/collectie-overleg-museale-collecties*.

3 Brainstormsessie

De suggesties en ideeën worden hieronder kort opgesomd. Voor de volledige antwoorden verwijzen we naar de pdf’s, zie: *https://cagnet.be/page/collectie-overleg-museale-collecties*.

Vraag 1: Hoe gaan we om met **hedendaags verzamelen**? Hoe kunnen we hier als sector op inzetten? Is het nodig om dit voor het erfgoedveld van landbouw en voeding te doen?

- Nodige depotruimte is vereist, eventueel met impulssubsidies extra depot

Centrum Agrarische Geschiedenis (CAG) vzw
Atrechtcollege
Naamsestraat 63, bus 5308
3000 – Leuven (België)
www.cagnet.be / contact@cagnet.be

Tel. +32 (0) 16 32 35 25
BTW: BE 0473.877.761
IBAN BE65 4310 7610 9196
BIC: KREDBEBB

- Netwerk is essentieel voor opbouw expertise, kennisdeling en een beeld over de collecties heen.
- Coördinatie van en globale visie over overkoepelend verzamelbeleid
- Afspraken en afstemming tussen musea, met mogelijkheid voor eigen accenten, criteria
- Is een wishlist met de te verzamelen stukken een goede werkwijze? Een top 10 als het ware, per thema.
- Belang van documenteren en registreren, eventueel in 3D, ook voor het immateriële (consumptiepatronen)
- Moet elk museum dit doen? Misschien een gespecialiseerd museum?
- Belang van samenwerking met industrie.
- Communiceren naar de buitenwereld dat verzamelen ook hedendaags is.

Vraag 2: Hoe kunnen we toewerken naar een systeem van **gedeelde verantwoordelijkheid**? En hoe koppelen we dat aan de uitbouw van een **referentiecollectie** landbouw en voeding over de collectiegrenzen heen?

- Centrale coördinatie in samenspraak met erfgoedveld
- Gedeeld inventarissysteem of een online referentiecollectie, met goede registratie
- Vertrekken vanuit gezamenlijke waarderingstrajecten, misschien best met kleine deeltrajecten
- Nood aan goede communicatie tussen partners, met vaste netwerkmomenten
- Nood aan overeenstemming over totaalbeeld
- Noodzakelijke randvoorwaarden (bv depotruimte) moeten vervuld zijn vooraleer stappen te zetten
- Stamboekbeheer: één collectiebeheerder is aanspreekpunt voor één object/thema zonder daarom alles in eigen bezit te moeten hebben
- Vertrekken vanuit veldtekening, met eventueel financiële en logistieke ondersteuning voor verantwoordelijkheid
- Delen van collectieprofielen/plannen en maken van afspraken
- Wat te doen bij stopzetting collectie? Of bij conflicten tussen beleid en beheer?

Vraag 3: Wat zou bijdragen tot een vlotte **herbestemming** van de collecties landbouw en voeding? Wat is nodig om een goede herbestemming te organiseren?

- Een whishlist met stukken die nog nodig zijn. Wie is nog op zoek naar welk voorwerp? Of omgekeerd: welke stukken zijn niet meer gewenst? Te linken aan referentielijst
- Zicht op mogelijke herbestemming kan worden geboden door collectiematrix
- Overzicht van netwerk collectiebeheerders, met duidelijke collectieprofielen/plannen, met duidelijk zicht op elkaar collectiegegevens
- Waardering/expertiseopbouw met studies per deelcollectie/thema en een goede registratie
- Betrekken van private verzamelaars
- Open communicatie zowel tussen collectiebeheerders als extern
- Centraal aanspreekpunt, met opbouw van netwerk. Eventueel een overkoepelende klankbordgroep
- Goede afspraken om concurrentie te vermijden
- Via beeldbanken zoals Erfgoedinzicht objecten publiceren die worden herbestemd

4 Collectiematrix

Anne-Cathérine Olbrechts geeft een korte introductie op het werk dat gebeurt op aansturen van FARO in verband met herbestemmen en crosscollectie waarderen. Het is in dat kader dat de collectiematrix landbouw en voeding moet worden gesitueerd.

Bert Woestenborghs geeft vervolgens duiding bij de inhoudelijke keuzes. Hier vallen duidelijk linken met het waarderen te noteren. Doel is om op deze manier een (deel)collectie vanuit diverse invalshoeken op een theoretische manier te benaderen. Past dit object in het collectieplan en waar situeert het zich qua belangrijkheid?

Musea Brugge hebben voor zichzelf de oefening gedaan wat hen hielp in het scherp stellen van de plaats van objecten in hun collectieplan tijdens registratiewerkzaamheden.
Het document is al vergevorderd, maar natuurlijk nog niet af. Plan is nu om in de loop van januari-februari verdere stappen te zetten, al dan niet met hulp van de aanwezige collectiebeheerders. In elk geval zal gevraagd worden dat ieder de oefening doet in de loop van het voorjaar zodat bij een volgende collectieoverleg de nodige conclusies hieruit kunnen worden getrokken.

5 Wanmolen

Een korte presentatie met de belangrijkste resultaten uit de bevraging wordt getoond. Zie: *https://cagnet.be/page/collectie-overleg-museale-collecties*. Eén van de belangrijkste conclusies is dat het overgrote deel van de wanmolens niet in de collecties van de erkende musea huist, maar bij privéverzamelaars of heemkundige collecties.

Op de vraag van CAG of het zinvol is om verder door te gaan met een studieoefening rond de wanmolen wordt positief gereageerd. Het voorstel is hier om een typologie op te stellen, hier onderzoek naar te doen, die informatie beschikbaar te stellen voor het erfgoedveld en vooral ook het proces te documenteren. Bovendien moeten zeker de privécollecties hierbij betrokken worden. Het MOLA is kandidaat om hieraan mee te werken.

Op termijn kan deze eerste oefening misschien uitgroeien tot een ‘voorbeeldtraject’ dat toelaat om nadien andere objecten of deelcollecties aan te pakken, al dan niet door de musea zelf of in gemeenschappelijk overleg.

Qua timing zal dit ook in de loop van het voorjaar van 2022 zijn beslag krijgen. CAG neemt hiervoor contact op met het MOLA om tot een eerste draft van typologie te komen. Vervolgens zullen de collectiebeheerders worden gevraagd om hierop feedback te geven. Tot slot is het zeker de bedoeling om ‘alle’ wanmolens in die typologie in te passen. En dus hierrond de nodige besluiten te kunnen trekken.

6 Besluit

CAG gaat aan de slag met de input uit de bevraging en de brainstorm. Het spoor van zowel de collectiematrix als de wanmolen wordt verder uitgediept en concreet gemaakt. Op die manier moeten de resultaten hiervan tijdens een volgend collectieoverleg (voor de zomer van 2022) kunnen besproken worden.

Graag sluiten we af met een hartelijk dankjewel voor jullie talrijke aanwezigheid, de geleverde input, zowel bij de bevraging als tijdens het collectieoverleg zelf, en de positieve ingesteldheid naar meer samenwerking in de toekomst.